

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

سرناسه:	همایش بین‌المللی گفت‌وگوی ادیان و فرهنگ‌ها (دومین : ۱۴۰۰ : برخط)
عنوان و نام پدید آور:	همایش بین‌المللی زیارت در ادیان و فرهنگ‌ها/به کوشش علی کربلانی پازوکی...[و دیگران]؛ زیر نظر معاونت پژوهشی دانشگاه.
مشخصات نشر:	تهران: دانشگاه علامه طباطبائی، ۱۴۰۲.
مشخصات ظاهری:	۷۸۷ص. وزیری.
فروست:	انتشارات دانشگاه علامه طباطبائی؛ ۶۹۵.
شابک:	۹-۵۶۵-۲۱۷-۹۶۴-۹۷۸: ۴۰۰۰۰ تومان
وضعیت فهرست:	فیا
یادداشت:	مجموعه مقالات گفتگوهای بین‌الادیانی؛ ۲.
یادداشت:	به کوشش علی کربلانی پازوکی، اسماعیل اثباتی، سیدجابر موسوی‌راد، علیرضا اشتری تفرشی، سعید طاوسی‌مسرور.
موضوع:	زیارت و زائران — کنگره‌ها
موضوع:	Pilgrims and Pilgrimages-- Congresses
شناسه افزوده:	کربلانی پازوکی، علی، ۱۳۴۰ -، گردآورنده
شناسه افزوده:	دانشگاه علامه طباطبائی.
رده‌بندی کنگره:	BP۲۶۲
رده بندی دیوئی:	۲۹۷ /۷۶
شماره کتابشناسی ملی:	۹۳۶۱۷۳۴

مجموعه مقالات گفتگوهای بین‌الادیانی (۲) همایش بین‌المللی زیارت در ادیان و فرهنگ‌ها

به کوشش:

دکتر علی کربلانی پازوکی

عضو هیئت علمی دانشگاه علامه طباطبائی

دکتر اسماعیل اثباتی

عضو هیئت علمی دانشگاه علامه طباطبائی

دکتر سید جابر موسوی‌راد

عضو هیئت علمی دانشگاه علامه طباطبائی

دکتر علیرضا اشتری تفرشی

عضو هیئت علمی دانشگاه علامه طباطبائی

دکتر سعید طاوسی مسرور

عضو هیئت علمی دانشگاه علامه طباطبائی

مجموعه مقالات گفتگوهای بین‌الادیانی (۲)

همایش بین‌المللی زیارت در ادیان و فرهنگ‌ها

به کوشش:

دکتر علی کربلانی یازوکی

دکتر اسماعیل اثباتی

دکتر سید جابر موسوی‌راد

دکتر علیرضا اشتیری تفرشی

دکتر سعید طاوسی مسرور

زیر نظر معاونت پژوهشی دانشگاه

شابک : ۹-۵۶۵-۲۱۷-۹۶۴-۹۷۸

سروراستار: دکتر زهرا محمدیان صفحه آرا: فردین دارابی

طراح جلد: سمیرا حاجی‌گلدی ناظر فنی: عبدالرضا گودرزی

مرکز چاپ و انتشارات دانشگاه علامه طباطبائی؛ صندوق پستی: ۱۵۸۱۵/۳۴۸۷

فروشگاه آنلاین انتشارات book.atu.ac.ir

سایت مرکز چاپ و انتشارات press.atu.ac.ir

سایت فروشگاه الکترونیکی <https://mybooket.com/atu>

آدرس فروشگاه مرکزی: تهران انتهای بلوار دهکده المپیک، دانشگاه علامه طباطبائی

نیش درب ورودی میدان ورزش تلفن: ۴۸۳۹۲۶۵۹ همراه: ۰۹۹۰۲۴۹۹۹۸۵

چاپ اول ۱۴۰۲ شمارگان: ۱۵ قیمت: ۴۰۰۰۰۰ تومان

فهرست مطالب

مقدمه خ

فصل اول: آداب زیارت

آداب زیارت در آینه قرآن و عترت ۱
علی محمودی دبیر
تحلیل و بررسی زیارت؛ آداب و فواید معنوی آن ۱۹
یسرا شادمان

فصل دوم: آثار و فواید زیارت

آثار و نقش زیارت در دستیابی به سلامت معنوی ۴۱
زهرا کاظمی زاده
فواید و کارکردهای معنوی زیارت از منظر آیات و روایات ۶۳
زینب غنی زاده
فلسفه زیارت قبور با تأکید بر آموزه‌های شیعی ۸۱
سید محمود سامانی
کارکردهای معرفتی زیارت بر اساس آموزه‌های دین اسلام ۹۹
شیرین رشیدی
نقش زیارت در تثبیت و ارتقای هویت جمعی ملت‌های مسلمان ۱۲۱
مجتبی حیدری
چشم‌اندازی بر آثار فردی و اجتماعی زیارت مشاهد مشرفه با رویکردی بر آموزه‌های دینی ۱۴۳
حسین سلطان محمدی، فاطمه سلطان محمدی

ب مجموعه مقالات گفتگوهای بین‌الادیانی (۲)؛ همایش بین‌المللی زیارت در ادیان و فرهنگ‌ها

- آثار و کارکردهای پیاده‌روی مردمی اربعین حسینی ۱۷۳
رضا تاج آبادی، سمیه شعبانی، محمد رحیمی
- جایگاه و تأثیرگذاری پیاده‌روی مردمی زیارت اربعین حسینی در توسعه و اشاعه فرهنگ عاشورایی ... ۱۸۹
رضا تاج آبادی، سمیه شعبانی، محمد رحیمی
- زیارت زمینه‌ساز تقرب‌الهی ۲۰۱
زهره مهرعلی نسب
- لزوم نگرشی جدید بر فرهنگ و سیاستگذاری فرهنگی در امر زیارت و زیارتگاه‌ها ۲۱۷
اکرم گروسی
- تأملی در ایده اتوپایی زیارت ۲۲۷
صادق افتاده، محمدرضا قائمی‌نیک
- نقش اماکن زیارتی در تحقق اهداف اقتصاد اسلامی ۲۳۷
جواد واعظ
- زیارت و سیاست؛ (واکاوی فرصت‌یابی زیارت در انقلاب نیکاراگوئه) ۲۴۵
علی محمد حاضری، صدیقه نوه نجار
- اربعین آیه الهی برای نجات و تحول انسان ۲۵۳
رضا رستمی
- بررسی جایگاه زیارت در ساحت تربیت دینی ۲۶۱
مریم برهمن
- نقد اندیشه وهابیت درباره کارکردهای زیارت: مطالعه موردی کارکرد توسل ۲۶۷
مهدی شفیایانی

فصل سوم: زیارت در ادیان و فرهنگ‌ها

- زیارت در تفاسیر، روایات و کلام علماء اهل سنت ۲۸۱
احسان نظری، محمد ابراهیم روشن ضمیر
- زیارت در ادیان توحیدی و نقش معنوی و تمدنی آن ۳۱۷
حافظ نجفی
- زیارت در عهد قدیم و عهد جدید ۳۴۷
علی اکبری چناری

مقدمه ت

- ۳۶۱ رهیافتی پدیدارشناسانه به سنت زیارت زرتشتیان در پیر سبز چکچک
علیرضا ابراهیم، نجمه دهقان
- ۳۸۵ گونه‌شناسی مزارات مشترک مسلمانان و مسیحیان در سرزمین شام (با تأکید بر سوریه و لبنان)
احمد خامه‌یار
- ۳۹۱ جستاری در مبانی و اقتضائات سنت زیارت قبور در یهودیت
محسن شرفایی
- ۳۹۷ یهودیان ایران و زیارت بیت‌المقدس در دوره معاصر
سعید طاوسی مسرور

فصل چهارم: نقد دیدگاه‌های مخالفان زیارت

- ۴۰۵ نقد دیدگاه ابن تیمیه پیرامون زیارت قبور
سید جابر موسوی راد
- ۴۱۳ شواهد تاریخی جواز بنا بر قبور اهل بیت (علیه‌السلام)
محسن مروی نام، فاطمه شریفی پور
- ۴۲۹ بررسی و نقد انگاره «منع زیارت قبور» در وهابیت با تکیه بر منابع اهل سنت
مهدی شفایانی
- ۴۴۱ زیارت از نگاه قرآنیون شیعه
اسماعیل اثباتی
- ۴۵۱ نقد کتاب «زیارت قبور بین حقیقت و خرافات» اثر حیدر علی قلمداران
اسماعیل اثباتی

فصل پنجم: زیارتگاه‌ها

- ۴۸۱ پدیدارشناسی زیارت در باورهای اسلامی
فاطمه نمازی
- ۵۰۹ سهیم‌شدن در فضای قدسی؛ مکان‌های مقدس مشترک مسیحیان، یهودیان و مسلمانان در بیت‌المقدس
محمدحسین محمدپور
- ۵۲۷ تبیین شکلگیری سلسله‌مراتب آستانگی بر اساس باورهای دینی در اماکن مقدس اسلامی و ادیان شرقی
مهنوش محمودی، علی زنگنه
- ۵۶۵ زیارت و زیارتگاه‌های مسلمانان در سین کیانگ (با تأکید بر اماکن زیارتی اسماعیلیان)
حبیب شرفی صفا، فاطمه رحیمی

ث مجموعه مقالات گفتگوهای بین‌الادیانی (۲)؛ همایش بین‌المللی زیارت در ادیان و فرهنگ‌ها
زیارتگاه‌های شیعی در استان آذربایجان غربی؛ (آداب زیارت و معماری) ۵۷۳
پریسا قربان نژاد

فصل ششم: زیارت از راه دور و مجازی

چشم‌اندازهای نو به زیارت، مزایا و کاستی‌های زیارت مجازی ۵۸۳
علی کربلایی پازوکی
نگاهی جامعه‌شناختی - انسان‌شناختی به «زیارت از راه دور» زنان در گروه‌های مجازی (از خلال مطالعه‌ی
موردی گروه واتس‌آپی عرشیان) ۵۸۹
عفت دماوندی، نسیم کاهیرده
واکاوی مفهوم زیارت و چگونگی آن از راه دور ۶۱۵
هاجر شاکر خوشروودی، عبدالرحمن باقرزاده لداری

فصل هفتم: زیارت در گذر زمان

فواید و کارکردهای حرم امام رضا (علیه‌السلام) و زیارت آن در عصر صفوی ۶۲۳
یعقوب تابش
زنانگی زیارت: زائران زن ایرانی در زیارت حج و عتبات در دوره قاجار ۶۲۷
مژگان صلابی، شهلا بختیاری
کارکردهای زیارت در ایران دوره ناصرالدین‌شاه قاجار (۱۳۱۳-۱۲۶۴ ه.ق) ۶۳۱
محمدامیر احمدزاد

فصل هشتم: زائران

حقوق زائران و گردشگران دینی در فقه شیعه و اعلامیه جهانی حقوق بشر ۶۳۷
حمیدرضا بصیری
بررسی تطبیقی گونه‌شناسی زائرین حرم مطهر رضوی و اماکن مقدس یهودیان در سرزمین‌های اشغالی بر
اساس یافته‌های دو پژوهش کیفی ۶۴۱
رمضانعلی ایزانلو
دلایل تشرف غیرمسلمانان به حرم رضوی (علیه‌السلام) ۶۵۷
ابوالحسن حسین زاده جاغرق، کیمیا خاکزاد، نعمت الله فیروزی

فصل نهم: زیارت‌نامه

- تأملی در کتابهای زیارت در اسلام؛ مطالعه موردی کتاب *الزیارة* علامه امینی (ره) ۶۷۳
فرزین حبیب‌زاده
- بازشناسی مفهوم و مصادیق تبری به عنوان یکی از مؤلفه‌های کلیدی زیارت نزد شیعه امامیه ۶۹۱
محمد سعید نجاتی
- دلایل قرآنی لکنهای زیارت عاشورا درباره بنی‌امیه ۷۲۱
خجسته رنجبر کریمی، زهرا مهر علی نسب
- نقش زیارات و ادعیه در کاربرست اصطلاح معجزه برای امام ۷۴۷
مهدی شفایانی

فصل دهم: مقالات خارجی

- آثار تربیتی زیارت ۷۵۷
سید محمد مهدی افضلی
- The Pilgrimage at a Click of Bottom: On the Virtual Hajj al-Badal and Its Legal Framework 759
Sergio Carro Martín
- Virtual Pilgrimages: Ontological and Pragmatic Issues 761
Rozheanne C HILARIO
- Pilgrims in Saint James Way, from the Middle Ages to Nowadays 762
Donatella Occhipinti, Carmen Tatay-Fernández
- Pilgrimage, dance and evangelization; Transfer of pre-Hispanic customs to the Christian tradition in the process of the Spanish conquest. 767
Oscar Molina Palestina
- In the Holy Name of God Almighty 769
Abhay Kumar Singh

مقدمه

بسم الله الرحمن الرحيم

در ابتدا ایام و اعیاد ماه شعبان المعظم را محضر استادان محترم، دانشجویان و دانش‌پژوهان گرامی تبریک عرض می‌کنم و از طرف ریاست دانشکده الهیئت و معارف اسلامی دانشگاه علامه طباطبائی دکتر حسام‌الدین خلعتبری و همکارانم در گروه فلسفه و کلام اسلامی به همه حاضران گرانقدر در وینار بین‌المللی زیارت به خصوص حضرت حجه الاسلام والمسلمین حاج آقای نواب نماینده مقام معظم رهبری در سازمان حج و زیارت و ریاست دانشگاه علامه طباطبائی دکتر معتمدی و مهمانان داخلی و بین‌المللی حاضر خیر مقدم عرض می‌کنم.

در فرهنگ ادیان زیارت عملی عبادی به معنای حضور در پیشگاه پیشوایان دینی یا نزد قبور آنان یا دیدار از مکانی مقدس و با ارزش برای اظهار ارادت و احترام و کسب فیض معنوی و تعالی روحی است. زیارت از اعمال پسندیده در نزد پیروان ادیان است که در طول تاریخ به آن عنایت و اهتمام خاصی داشته‌اند. این عمل عبادی، نزد مسلمانان و به‌صورت خاص شیعیان جایگاهی ویژه دارد و اثرات معنوی و ثواب بسیاری برای آن بیان شده است.

گروه فلسفه و کلام اسلامی دانشگاه علامه طباطبائی در راستای رسالت دانشگاهی و علمی خود در جهت تحقق شعار جهاد تبیین مطرح‌شده از طرف مقام معظم رهبری و به‌منظور گسترش دامنه‌های دانش و ایجاد زمینه‌های گفتگوی بین‌الادیانی و فرهنگ‌ها اقدام

د مجموعه مقالات گفتگوهای بین‌الادیانی (۲)؛ همایش بین‌المللی زیارت در ادیان و فرهنگ‌ها به برگزاری دومین وینار بین‌المللی تحت عنوان «زیارت در ادیان و فرهنگ‌ها» نموده است. علت انتخاب آموزه زیارت آن است که زیارت به‌عنوان یک امر مهم، مقدس و مشترک در تمامی ادیان و فرهنگ‌ها مورد پذیرش است (البته با اختلافاتی در آداب و رسوم) پیروان تمام ادیان به شکل‌های مختلف زیارت را به‌عنوان یک وظیفه و تکلیف بارها در زندگی خود عملاً تجربه کرده‌اند. بر این اساس به اشتراک گذاشتن دیدگاه‌ها در مورد این آموزه در یک همایش علمی بین‌المللی می‌تواند مرزهای فکری پیروان ادیان و فرهنگ‌ها را در جهت تحقق صلح و همزیستی مسالمت‌آمیز نزدیک و زمینه هم‌افزایی و رشد علمی را فراهم کند.

این همایش بین‌المللی در صدد پاسخ به پرسش‌های زیر است:
زیارت در فرهنگ‌ها و ادیان مختلف چه جایگاهی دارد؟
چرا در ادیان بر زیارت تأکید و ثواب‌های زیاد برای آن بیان شده است؟
چه آثار، فواید و برکاتی بر زیارت از منظر ادیان مترتب است؟
آیا از گذر زیارت می‌توان راهی برای همزیستی مسالمت‌آمیز پیروان ادیان و فرهنگ‌های مختلف یافت؟

چگونه می‌توان از زیارت به‌عنوان ظرفیتی برای معرفی بهتر ادیان و فرهنگ‌ها و نزدیک کردن قلب‌های انسان‌ها به همدیگر استفاده کرد؟
چگونه می‌توان با بهره‌گیری از ظرفیت زیارت، اماکن زیارتی و آداب و مناسک زیارت به تسکین آلام بشری و رفع و کاهش رنج‌های انسان‌ها کمک کرد؟
و در نهایت گروه‌های اندکی که مخالف زیارت‌اند و یا در مورد آن شبهاتی دارند، دیدگاه و ادعای آنان چیست و چگونه می‌توان به آن‌ها پاسخ گفت؟

در فراخوان این وینار ۶۵ مقاله به دبیرخانه همایش ارسال شده است؟

۱-مقالات خارجی ۱۲ (هند، کانادا، فیلیپین، مکزیک، مالزی، قرقیزستان، افغانستان)

۲-مقالات کامل داخلی ۲۸

۳-چکیده مقالات داخلی ۲۵

همکاران علمی ما از مراکز داخلی عبارت‌اند از: دانشگاه علامه طباطبائی، دانشگاه امام صادق (علیه‌السلام)، دانشگاه تربیت مدرس، دانشگاه آزاد اسلامی، دانشگاه ادیان و مذاهب، دانشگاه علوم اسلامی رضوی، پژوهشکده حج و زیارت، بنیاد پژوهش‌های اسلامی آستان قدس رضوی، دانشگاه معارف، شبکه مجازی جهان اسلام و دانشگاه جامعه‌المصطفی‌العالمیه و مراکز علمی خارجی عبارت‌اند از: دانشگاه اوتونومای مکزیک (اونام)؛ دانشگاه مک‌مستر کانادا؛ دیلیمان فیلیپین؛ نالانداد هند و USM مالزی.

علی کربلانی پازوکی

دبیر علمی همایش

دومین همایش گفتگوهای بین‌الادیانی:

«همایش زیارت از دیدگاه ادیان و ملل»